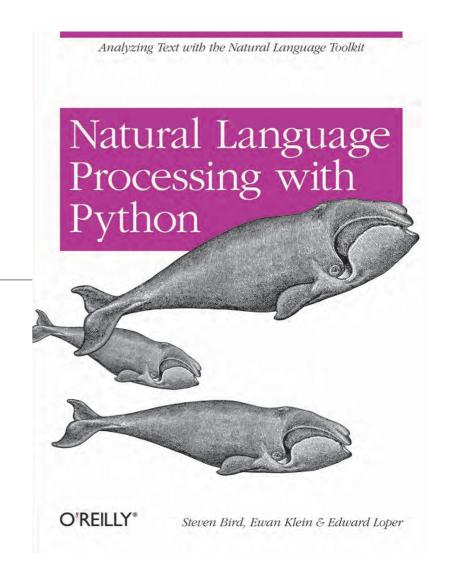
Accessing Text Corpora and Lexical Resources

Sutee Sudprasert

เนื้อหาจากบทที่ 2 ของหนังสือ Natural Language Processing with Python

คำถามก่อนเรื่อง

- อะไรคือประโยชน์ของคลังข้อความ (text corpora) และทรัพยากรคำศัพท์ (lexical resources) และเราจะใช้ Python เข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างไร?
- เราจะใช้ Python อย่างไร ให้เหมาะสมสำหรับงานนี้?
- ทำอย่างไรจึงจะลดการทำซ้ำเมื่อเขียนโค้ดด้วย Python?

Accessing Text Corpora

- คลังข้อความคือการรวบรวมเอกสารจำนวนมากไว้ด้วยกัน และอาจมีการแบ่งหมวดหมู่
 เช่น คลังประโยคข่าว อาจแบ่งเป็นหมวด กีฬา บันเทิง อาชญากรรม และ การเมือง
- ในบทที่ 1 เราได้เห็น text1, text2, ..., text9 แล้ว ซึ่งนั้นเป็นตัวอย่างหนึ่งของคลัง ข้อความ ที่ nltk.book ได้นำเข้ามาใช้เป็นตัวอย่าง
- ต่อไปเราจะได้เรียนรู้วิธีเรียกใช้งานคลังข้อความและวิธีการทำงานกับคลังข้อความโดย ละเอียด

Gutenberg Corpus

- Project Gutenberg เป็นโครงการรวบรวมหนังสือที่ไม่มีลิขสิทธิ์แล้วจัดเก็บไว้ในรูปแบบ ดิจิทัล http://www.gutenberg.org/ ซึ่งปัจจุบันมีหนังสือมากกว่า 25,000 เล่ม
- NLTK ได้รวมคลังข้อความบางส่วนจาก Project Gutenberg เอาไว้

```
>>> import nltk
>>> nltk.corpus.gutenberg.fileids()
```

• การดึงข้อความบางส่วนมาใช้

```
>>> emma = nltk.corpus.gutenberg.words('austen-emma.txt')
>>> len(emma)
```

Gutenberg Corpus

• หา concordance จากคลังข้อความ

```
>>> emma = nltk.Text(nltk.corpus.gutenberg.words \
... ('austen-emma.txt'))
>>> emma.concordance('surpize')
```

• หากต้องการใช้เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของ NLTK เท่านั้นสามารถเขียนย่อได้ดังนี้

```
>>> from nltk.corpus import gutenberg
>>> gutenberg.fileids()
>>> emma = gutenberg.words('austen-emma.txt')
```

Gutenberg Corpus

• ตัวอย่างโปรแกรมสำหรับแสดงข้อมูลของแต่ละเอกสารในคลังข้อความ

• โปรแกรมแสดงข้อมูลสามอย่างคือ ความยาวเฉลี่ยของคำ ความยาวเฉลี่ยของประโยค และ จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่คำศัพท์หนึ่งคำจะถูกใช้

Web and Chat Text

• webtext เป็นคลังข้อความใน NLTK ที่รวบรวมข้อความที่มาจากอินเทอร์เน็ต

• nps_chat เป็นคลังข้อความที่ถูกรวบรวมจากบทสนทนาผ่านทาง instant messaging โดยเนื้อหาจะปกปิดชื่อผู้ใช้ และ แบ่งหมวดหมู่ตามอายุ (teens, 20s, 30s, 40s, adults)

```
>>> from nltk.corpus import nps_chat
>>> chatroom = nps_chat.posts('10-19-20s_706posts.xml')
>>> chatroom[123]
```

- Brown Corpus เป็นคลังข้อความดิจิทัลสำหรับภาษาอังกฤษอันแรกที่มีขนาด 1 ล้านคำ ซึ่งถูกสร้างขึ้นในปี 1961 ที่ Brown University
- คลังข้อความได้มาจาก 500 แหล่งข้อมูลและได้ถูกแบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ เช่น news, editorials
 - http://icame.uib.no/brown/bcm-los.html

ID	File	Genre	Description
A16	ca16	news	Chicago Tribune: Society Reportage
B02	cb02	editorial	Christian Science Monitor: Editorials
C17	cc17	reviews	Time Magazine: Reviews
D12	cd12	religion	Underwood: Probing the Ethics of Realtors
E36	се36	hobbies	Norling: Renting a Car in Europe
F25	cf25	lore	Boroff: Jewish Teenage Culture
G22	cg22	belles_lettres	Reiner: Coping with Runaway Technology
H15	ch15	government	US Office of Civil and Defence Mobilization: The Family Fallout Shelter
J17	cj19	learned	Mosteller: Probability with Statistical Applications
K04	ck04	fiction	W.E.B. Du Bois: Worlds of Color
L13	cl13	mystery	Hitchens: Footsteps in the Night
M01	cm01	science_fiction	Heinlein: Stranger in a Strange Land
N14	cn15	adventure	Field: Rattlesnake Ridge
P12	ср12	romance	Callaghan: A Passion in Rome
R06	cr06	humor	Thurber: The Future, If Any, of Comedy

• สำหรับ Brown Corpus เราสามารถเลือกข้อความตามหมวดหมู่ได้

```
>>> from nltk.corpus import brown
>>> brown.categories()
>>> brown.words(categories='news')
>>> brown.words(fileids=['cg22'])
>>> brown.sents(categories=['news', 'editorial', 'reviews'])
```

• ตรวจสอบสไตล์การเขียนของแต่ละหมวดหมู่

```
>>> from nltk.corpus import brown
>>> news_text = brown.words(categories='news')
>>> fdist = nltk.FreqDist([w.lower() for w in news_text])
>>> modals = ['can', 'could', 'may', 'might', 'must', 'will']
>>> for m in modals:
... print m + ':', fdist[m],
```

• สามารถใช้ ConditionalFreqDist มาช่วยได้

Inaugural Address Corpus

 คลังข้อความที่รวบรวมสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีของอเมริกาในวันแรกที่ขึ้นรับ ตำแหน่งอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีทั้งหมด 55 ข้อความ

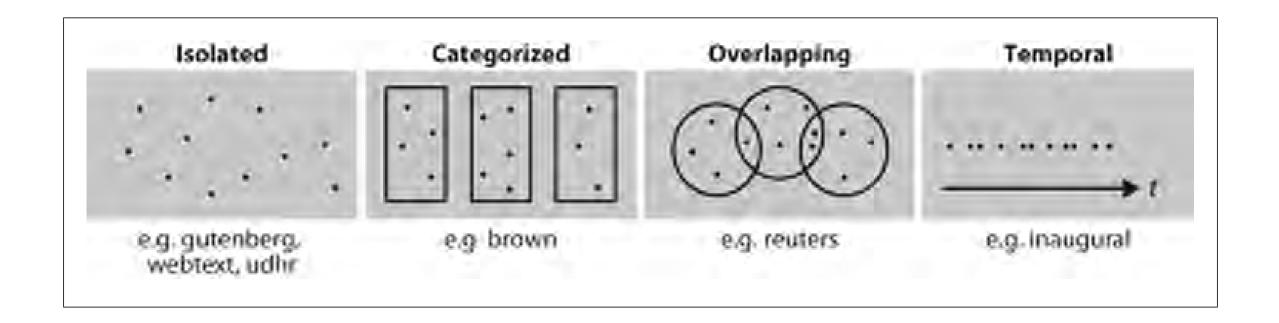
```
>>> from nltk.corpus import inaugural
>>> inaugural.fileids()
>>> [fileid[:4] for fileid in inaugural.fileids()]
```

• วิเคราะห์ว่าสุนทรพจน์ที่กล่าวมักใช้คำว่า America และ citizen มากขนาดไหน

```
>>> cfd = nltk.ConditionalFreqDist( (target, file[:4])
... for fileid in inaugural.fileids()
... for w in inaugural.words(fileid)
... for target in ['america', 'citizen']
... if w.lower().startswith(target))
>>> cfd.plot()
```

Text Corpus Structure

• โครงสร้างของคลังข้อความมีหลายรูปแบบ ปกติจะมีการแบ่งตามหมวดหมู่ แบบง่ายสุด ก็คือนำเอกสารมารวมๆ กันไว้เฉยๆ

Example	Description
fileids()	The files of the corpus
<pre>fileids([categories])</pre>	The files of the corpus corresponding to these categories
<pre>categories()</pre>	The categories of the corpus
<pre>categories([fileids])</pre>	The categories of the corpus corresponding to these files
raw()	The raw content of the corpus
<pre>raw(fileids=[f1,f2,f3])</pre>	The raw content of the specified files
<pre>raw(categories=[c1,c2])</pre>	The raw content of the specified categories
words()	The words of the whole corpus
<pre>words(fileids=[f1,f2,f3])</pre>	The words of the specified fileids
<pre>words(categories=[c1,c2])</pre>	The words of the specified categories
sents()	The sentences of the specified categories
<pre>sents(fileids=[f1,f2,f3])</pre>	The sentences of the specified fileids
<pre>sents(categories=[c1,c2])</pre>	The sentences of the specified categories
abspath(fileid)	The location of the given file on disk
<pre>encoding(fileid)</pre>	The encoding of the file (if known)
open(fileid)	Open a stream for reading the given corpus file
root()	The path to the root of locally installed corpus
readme()	The contents of the README file of the corpus

Text Corpus Structure

• ความแตกต่างระหว่าง raw() words() และ sents()

```
>>> raw = gutenberg.raw("burgess-busterbrown.txt")
>>> raw[1:20]
>>> words = gutenberg.words("burgess-busterbrown.txt")
>>> words[1:20]
>>> sents = gutenberg.sents("burgess-busterbrown.txt")
>>> sents[1:20]
```

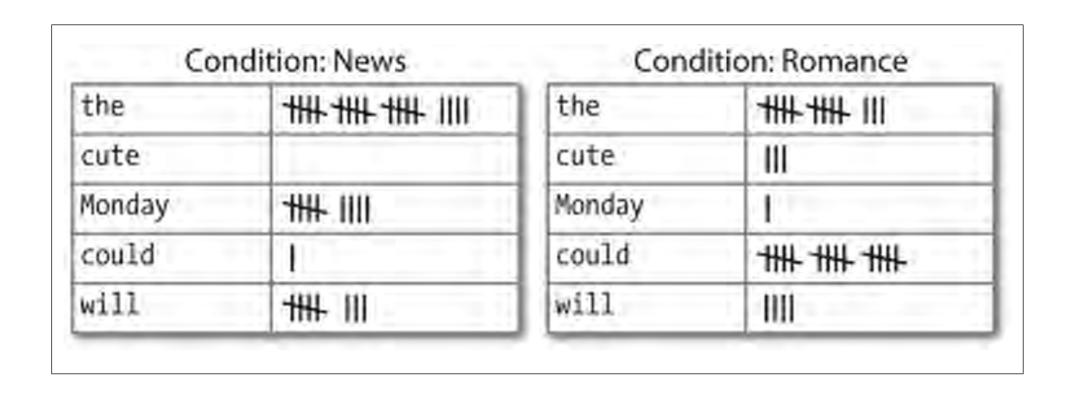
Loading Your Own Corpus

- ในกรณีที่เรามีคลังข้อความของตัวเอง เราสามารถใช้ NLTK โหลดคลังข้อความนั้นเข้า มาใช้ได้ โดยที่ NLTK ได้เตรียมคลาสสามารถคลังข้อความไว้หลายตัว เช่น
 - PlaintextCorpusReader, BracketParseCorpusReader, TaggedCorpusReader, etc.

```
>>> from nltk.corpus import PlaintextCorpusReader
>>> corpus_root = '/usr/share/dict'
>>> wordlists = PlaintextCorpusReader(corpus_root, '.*')
>>> wordlists.fileids()
```

Conditional Frequency Distributions

- FreqDist ใช้ในการนับคำทั้งหมดในลิสต์ที่ใส่เข้าไป แต่ในบางกรณีคลังข้อความได้ถูก แบ่งเป็นหมวดหมู่ หากเราต้องการนับคำแยกตามหมู่หมวด FreqDist ไม่สามารถทำได้
- ConditionalFreqDist เป็นตัวที่เหมาะสมกับงานนี้ เราสามารถมองได้ว่า CFD คือกลุ่ม ของ FD ที่แยกไปตามแต่ละ condition

Conditions and Events

• FD จะนับเหตุการณ์ (event) ที่ต้องการสังเกต เช่น การเกิดขึ้นของคำในเอกสาร

```
>>> text = ['The', 'Fulton', 'County', 'Grand', 'Jury', 'said', ...]
```

• CFD จะสนใจที่เงื่อนไข (condition) ของเหตุการณ์ด้วย ดังนั้นข้อมูลนำเข้าจึงเป็นคู่ลำดับ ของเงื่อนไขและเหตุการณ์ (condtion, event)

```
>>> pairs = [('news','The'),('news','Fulton'),('news','County'), ...]
```

Counting Words by Genre

• จากที่ผ่านมาเราได้เห็นการใช้ CFD ในการนับ Brown Corpus แล้ว ซึ่งเราจะมาดูแต่ละ ส่วนของโค้ดโดยละเอียด

• ส่วนแรกคือส่วนการวนลูปเพื่อสร้างคู่ลำดับของหมวดหมู่กับคำ

Counting Words by Genre

• จากนั้นเราสามารถใช้ลิสต์ genre_word ในการสร้าง CFD ได้

```
>>> cfd = nltk.ConditionalFreqDist(genre_word)
>>> cfd
>>> cfd.conditions()
```

• หากลองเข้าไปดูที่แต่ละ condition จะเห็นได้ว่าแต่ละอันคือหนึ่ง FD

```
>>> cfd['news']
>>> cfd['romance']
>>> list(cfd['romance'])
>>> cfd['romance']['could']
```

Plotting and Tabulating Distributions

• CFD มีฟังก์ชั่น plot และ tabulate เพื่อใช้ในการแสดงข้อมูล ซึ่งเราได้เห็นไปแล้ว ตอนนี้ เราจะมีดูในรายละเอียดกันอีกที

```
>>> cfd = nltk.ConditionalFreqDist( (target, file[:4])
        for fileid in inaugural.fileids()
                                              สร้างคู่ของ target และ ปี สำหรับ
        for target in ['america', 'citizen'] ทุกครั้งที่เจอ target ใน file
        for w in inaugural.words(fileid)
        if w.lower().startswith(target))
>>> cfd.plot()
                                              สามารถกำหนดขอบเขตโดยใช้
>>> cfd = nltk.ConditionalFreqDist(
                                                conditions และ samples
               (genre, word)
               for genre in brown.categories()
               for word in brown.words(categories=genre))
>>> genres = ['news', 'religion', 'hobbies', 'science fiction',
'romance', 'humor']
>>> modals = ['can', 'could', 'may', 'might', 'must', 'will']
>>> cfd.tabulate(conditions=genres, samples=modals)
```

Plotting and Tabulating Distributions

• หากสังเกตดีๆ จะเห็นว่า เราไม่ได้ใช้ list comprehension

```
>>> cfd = nltk.ConditionalFreqDist( (target, file[:4])
... for fileid in inaugural.fileids()
... for w in inaugural.words(fileid)
... for target in ['america', 'citizen']
... if w.lower().startswith(target))
>>> cfd.plot()
```

• ความแตกต่าง

```
>>> set([w.lower for w in t])
>>> set(w.lower() for w in t)
```

• ลักษณะแบบนี้เรียกว่า generator expression

Generating Random Text with Bigrams

• เราสามารถใช้ CFD ในการสร้างตารางสำหรับ bigrams (คำสองคำที่เกิดติดกัน) โดยใช้ คำก่อนหน้าเป็น condition ส่วนคำที่ตามมาเป็น event

```
def generate_model(cfdist, word, num=15):
    for i in range(num):
        print word,
        word = cfdist[word].max()

text = nltk.corpus.genesis.words('english-kjv.txt')
bigrams = nltk.bigrams(text)
cfd = nltk.ConditionalFreqDist(bigrams)

>>> print cfd['living']
>>> generate model(cfd, 'living')
```

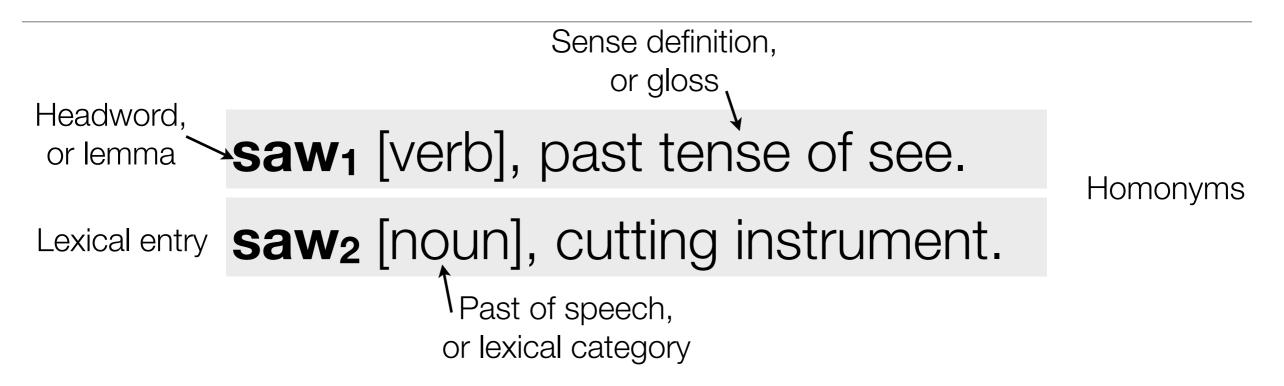
Commonly used methods

Example	Description
<pre>cfdist = ConditionalFreqDist(pairs)</pre>	Create a conditional frequency distribution from a list of pairs
<pre>cfdist.conditions()</pre>	Alphabetically sorted list of conditions
<pre>cfdist[condition]</pre>	The frequency distribution for this condition
<pre>cfdist[condition][sample]</pre>	Frequency for the given sample for this condition
<pre>cfdist.tabulate()</pre>	Tabulate the conditional frequency distribution
<pre>cfdist.tabulate(samples, conditions)</pre>	Tabulation limited to the specified samples and conditions
<pre>cfdist.plot()</pre>	Graphical plot of the conditional frequency distribution
<pre>cfdist.plot(samples, conditions)</pre>	Graphical plot limited to the specified samples and conditions
cfdist1 < cfdist2	Test if samples in cfdist1 occur less frequently than in cfdist2

Lexical Resources

- lexicon หรือ lexical resources คือ การรวบรวมกลุ่มคำ และ/หรือ วลี เข้าด้วยกัน พร้อมกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - ตัวอย่าง: การเก็บคำพร้อมกับความถี่ที่เกิดของคำ
 - vocab = sorted(set(my_text))
 - word_freq = FreqDist(my_text)

Lexicon terminology

- A lexical entry consists of a headword (also known as a lemma) along with additional information, such as the part-of-speech and the sense definition.
- Two distinct words having the same spelling are called homonyms.

• wordlist เป็น corpora อย่างง่าย โดยรวบรวมรายการของคำเอาไว้ ซึ่ง เราสามารถนำ มาใช้ในการตรวจสอบคำไม่รู้จัก หรือ คำที่สะกดผิดในเอกสารได้

```
def unusual_words(text):
    text_vocab = set(w.lower() for w in text if w.isalpha())
    english_vocab = set(w.lower() for w in nltk.corpus.words.words())
    unusual = text_vocab.difference(english_vocab)
    return sorted(unusual)

>>> unusual words(nltk.corpus.gutenberg.words('austen-sense.txt'))
```

• NLTK ได้เตรียม corpora ที่เรียกว่า stopwords ซึ่งรวบรวมคำที่ความถี่สูงๆ แต่เรามัก จะลบทิ้งเมื่อนำเอกสารมาประมวลผล (โดยเฉพาะใช้งานด้าน IR)

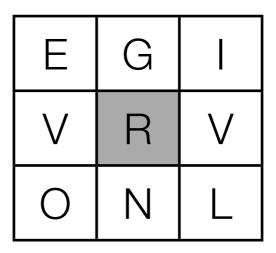
```
>>> from nltk.corpus import stopwords
>>> stopwords.words('english')
```

• เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างคำปกติกับ stopwords ในเอกสารจะพบว่า

```
def content_fraction(text):
    stopwords = nltk.corpus.stopwords.words('english')
    content = [w for w in text if w.lower() not in stopwords]
    return len(content) / len(text)

>>> content_fraction(nltk.corpus.reuters.words())
0.65997695393285261
```

Target puzzle:

- nltk.corpus.names เป็น corpora ที่รวบรวมชื่อคนทั้งหมดเอาไว้ โดยแบ่งแยกตามเพศ
- ตัวอย่าง: หาชื่อที่ใช้ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง

```
names = nltk.corpus.names
male_names = names.words('male.txt')
female_names = names.words('female.txt')
[w for w in male_names if w in female_names]
```

• ตัวอย่าง: วาดกราฟเพื่อดูว่าตัวอักษรที่ลงท้ายชื่อของผู้ชายและผู้หญิง

WordNet

- WordNet คือพจนานุกรมภาษาอังกฤษที่แต่ละคำถูกกำกับด้วยข้อมูลโครงสร้างทาง
 ความหมายเพิ่มเข้าไปด้วย ซึ่งอาจมองว่าเป็น thesaurus ที่มีข้อมูลเยอะกว่า thesaurus
 ปกติ
- ใน NLTK ได้รวม WordNet เข้าไว้ด้วย โดยมีคำทั้งหมด 155,287 คำ และ 117,659 synonym sets (synset)
 - synset = กลุ่มของคำที่มีความหมายคล้ายกัน

Senses and Synonyms

- พิจารณาประโยค (a) ถ้าเราแทนคำว่า motorcar ด้วย automobile ซึ่งจะได้ประโยค (b) ซึ่งความหมายของทั้งสองประโยคใกล้เคียงกันมาก
 - a) Benz is credited with the invention of the motorcar.
 - b) Benz is credited with the invention of the automobile.
- เราสามารถสรุปได้ว่า motorcar และ automobile มีความหมายคล้ายกัน (synonyms)

Senses and Synonyms

• ทดลอง WordNet บน NLTK

```
>>> from nltk.corpus import wordnet as wn
>>> wn.synsets('motocar')
[Synset('car.n.01')]
```

• car.n.01 หมายถึง ความหมายของ car ที่เป็นคำนามตัวที่ 1 ซึ่งจะถูกเรียกว่า synset

```
>>> wn.synset('car.n.01').lemma_names
['car', 'auto', 'automobile', 'machine', 'motorcar']
```

• car มีหลายความหมาย ดังนั้นสำหรับคำว่า car ที่ใช้เป็น synset นี้ จะมีความหมายตรง กับกลุ่มคำที่มีใน synset นั้น ซึ่งเราสามารถดูความหมายและตัวอย่างของ synset ได้

```
>>> wn.synset('car.n.01').definition
>>> wn.synset('car.n.01').examples
```

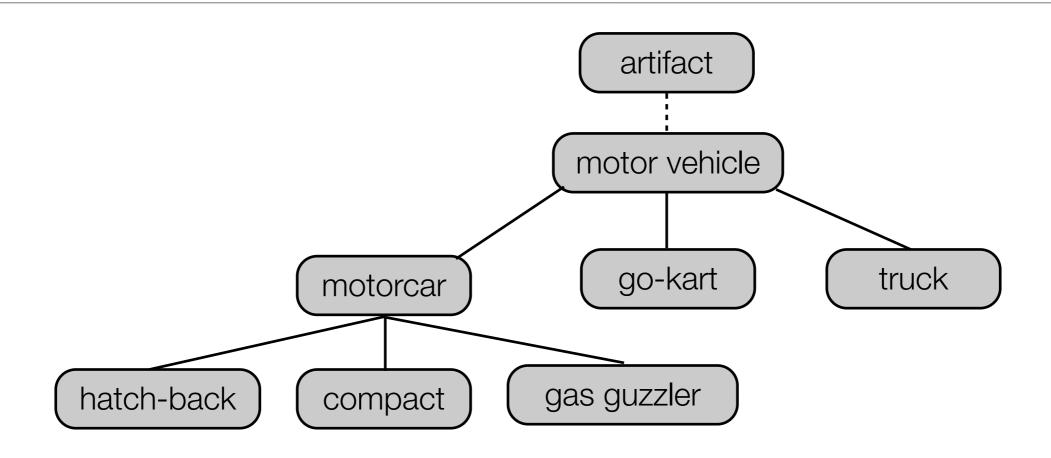
Senses and Synonyms

• เนื่องจากหนึ่งคำมีได้หลายความหมาย เพื่อลดความกำกวมโดยการแทนคำด้วย lemma ซึ่งมีการรวมคำเข้ากับ synset เช่น car.n.01.automobile, car.n.01.motocar, ...

```
>>> wn.synset('car.n.01').lemmas # หา lemma จาก synset
>>> wn.lemma('car.n.01.automobile') # หา lemma แบบเจาะจง
>>> wn.lemma('car.n.01.automobile').synset # หา synset ของ lemma
>>> wn.lemma('car.n.01.automobile').name # หา name ของ lemma
>>> wn.lemmas('car') # หา lemma ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ car
```

• ทดลองสำรวจคำว่า dish โดยใช้คำสั่งต่างๆ ที่กล่าวไปแล้ว

The WordNet Hierarchy

- WordNet จัดเรียงแต่ละ synset ตามลำดับตามความชี้เฉพาะเจาะจงของความหมาย ซึ่ง ความสัมพันธ์นี้เรียกว่า hyponyms
- synset ที่มีความหมายถึงทั่วไปที่สุดจะเรียกว่า unique beginners

The WordNet Hierarchy

```
>>> motorcar = wn.synset('car.n.01')
>>> types of motorcar = motorcar.hyponyms()
>>> types of motorcar[26]
>>> sorted([lemma.name for synset in types of motorcar
             for lemma in synset.lemmas])
• เราสามารถหาตามการสืบทอดขึ้นไปข้างบนได้ โดยหนึ่งความหมายอาจถูกแบ่งกลุ่มไว้
 มากกว่าหนึ่งได้
>>> motorcar.hypernyms()
>>> paths = motorcar.hypernym paths()
>>> len(paths)
>>> [synset.name for synset in paths[0]]
>>> [synset.name for synset in paths[1]]
• หาความหมายที่ทั่วไปที่สุดของ synset นั้น
>>> motorcar.root hypernyms()
```

More Lexical Relations

- ทั้ง hypernyms hyponyms และ synonyms นั้นเรียกว่า lexical relations ในส่วน ของ hypernyms และ hyponyms จะมีชื่อเฉพาะว่า is-a hierarchy
- WordNet ได้เตรียมความสัมพันธ์แบบอื่นไว้ให้ด้วยเช่น
 - meronyms: แสดงการเป็นส่วนประกอบ
 - holonyms: แสดงการเข้าไปอยู่ข้างใน
 - entails: แสดงความเกี่ยวเนื่องกันของกริยา
 - antonymy: แสดงความหมายที่ตรงข้ามกันระหว่าง lemma

More Lexical Relations

```
>>> wn.synset('tree.n.01').part_meronyms()
>>> wn.synset('tree.n.01').substance_meronyms()
>>> wn.synset('tree.n.01').member_holonyms()
>>> wn.synset('walk.v.01').entailments()
>>> wn.synset('eat.v.01').entailments()
>>> wn.synset('tease.v.03').entailments()
>>> wn.synset('tease.v.03').entailments()
>>> wn.lemma('supply.n.02.supply').antonyms()
>>> wn.lemma('rush.v.01.rush').antonyms()
>>> wn.lemma('horizontal.a.01.horizontal').antonyms()
>>> wn.lemma('staccato.r.01.staccato').antonyms()
```

• เราสามารถใช้ dir() ในการตรวจสอบว่ามี lexical relations หรือ method อะไรบ้างที่ ประกาศไว้สำหรับ synset เช่น dir (wn.synset ('harmony.n.02'))

Semantic Similarity

• เราสามารถใช้ WordNet ในการเปรียบเทียบคำได้ว่า คำนั้นมีความหมายสัมพันธ์กัน ขนาดไหน โดยการเทียบดูว่า hypernym ตัวที่เหมือนกันที่ใกล้ที่สุดคืออะไร

```
>>> right = wn.synset('right_whale.n.01')
>>> orca = wn.synset('orca.n.01')
>>> minke = wn.synset('minke_whale.n.01')
>>> tortoise = wn.synset('tortoise.n.01')
>>> novel = wn.synset('novel.n.01')
>>> right.lowest_common_hypernyms(minke)
[Synset('baleen_whale.n.01')]
>>> right.lowest_common_hypernyms(orca)
[Synset('whale.n.02')]
>>> right.lowest_common_hypernyms(tortoise)
[Synset('vertebrate.n.01')]
>>> right.lowest_common_hypernyms(novel)
[Synset('entity.n.01')]
```

Semantic Similarity

• เราสามารถดูได้ว่าระยะระหว่าง synset กับ ความหมายที่ทั่วไปที่สุดคือ entity ว่าเป็น เท่าไร

```
>>> wn.synset('baleen_whale.n.01').min_depth()
14
>>> wn.synset('whale.n.02').min_depth()
13
>>> wn.synset('vertebrate.n.01').min_depth()
8
>>> wn.synset('entity.n.01').min_depth()
```

Semantic Similarity

• เราหาคะแนนความคล้ายกันระหว่าง synset โดยใช้ระยะของเส้นทาง hypernym โดยที่ สูตรคือ 1/(1+distance)

```
>>> right.path_similarity(minke)
0.25
>>> right.path_similarity(orca)
0.16666666666666666
>>> right.path_similarity(tortoise)
0.076923076923076927
>>> right.path_similarity(novel)
0.043478260869565216
```

- การหาคะแนนความคล้ายมีอีกหลายสูตร สามารถดูได้จากคู่มือการใช้
 - help(nltk.corpus.wordnet)